

2. Невідкладним завданням стає розробка профільних спецкурсів та факультативів з хімії, відповідних програм, підручників, методик, засобів навчання, які найповніше враховуватимуть різнорівневість освітніх середовищ і діапазон індивідуальних потреб учнів.

3. Залишається найголовнішою під час профільного навчання хімії і проблема формування й розвитку хімічних понять.

4. У практиці роботи шкіл постійно постає проблема – небажання школярів учитися. Серед причин цього можна виділити типові: невміння багатьох школярів вчитися і переборювати труднощі пізнавальної діяльності; великий обсяг навчального матеріалу, яким треба оволодіти.

5. Аналіз якості знань з хімії учнів середніх закладів освіти свідчать про те, що загалом з року в рік якість хімічних знань школярів знижується. У значної кількості учнів вони перебувають переважно на репродуктивному рівні засвоєння.

8. Через певні обставини профільна диференціація стає лише прихованою формою рівневої диференціації. У процесі вивчення хімії учні мають, в першу чергу, розвивати свої розумові можливості, формувати світогляд та наукову картину бачення світу [1].

Отже, сьогодні перед шкільним курсом хімії постає загальна проблема: як розв'язати протиріччя, що виникає між уявленнями учнів про хімію як цікавий предмет та реальним шкільним предметом із його складними поняттями, термінами, явищами тощо.

Таким чином, на основі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури з проблем організації профільного навчання, власного досвіду роботи в профільному закладі ми зробили висновок про те, що профільне навчання може бути успішним та ефективним за певних умов. Найголовнішою умовою успішного вирішення завдань профільної школи, і ми в цьому глибоко переконані, є диференційований підхід до організації, в першу чергу, змісту предметів старшої школи за рівнями засвоєння навчального матеріалу [4].

Список використаної літератури

1. Максименко С. Психологічний супровід профільного навчання. Теоретичні основи / Максименко С. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5. – С. 27-28.
2. Готовність учня до профільного навчання / Упоряд.: В. Рибалка. За заг. ред. С. Максименка, О. Главник. – К. : Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.
3. Бугайов О.І. Диференціація навчання у загальноосвітній школі: методичні рекомендації / Бугайов О.І. – К. : Освіта, 1992. – 32 с.
4. Белова Л. Етапи переходу на профільне навчання / Белова Л. // Організація профільного навчання в старшій школі / Упоряд. Н. Мурашко. – К. : Шк. світ, 2007. – 120 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ЧЕРЕЗ ПРОДУКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Нікітіна-Сторожко Н.М.

Карлівська гімназія імені Ніни Герасименко

«Єдиний шлях, що веде до знань – це діяльність».

Бернард Шоу

З початком нового тисячоліття все більшої уваги в педагогіці набирає діяльнісний підхід під час вивчення предметів шкільного курсу, що оптимально відповідає актуальним тенденціям розвитку сучасного суспільства та передбачає такі методи навчання, коли дитина не отримує знання у готовому вигляді, а добуває їх самостійно в процесі власної навчально-пізнавальної діяльності.

Діяльнісний підхід до навчання — це не сукупність окремих освітніх технологій чи методичних прийомів. Це методологічна основа, на якій створюють різні системи навчання зі своїми конкретними технологіями, прийомами й теоретичними особливостями. Діяльнісний

підхід є альтернативним методу передачі знань та їх пасивного засвоєння, дає змогу досягти освітніх цілей, що втілюють потреби суспільства й держави.

Зокрема укладачі чинних шкільних навчальних програм зазначають особистісну орієнтацію їхнього змісту, пропонують чимало екскурсій, демонструвань, практичних і лабораторних робіт, лабораторних дослідів, виконання міні-проектів, написання есе тощо. Розділами програм передбачено проведення дослідницьких практикумів, досліджень, домашніх експериментів. Основним надбанням особистості має стати досвід реалізації певної діяльності. У межах освітнього процесу учні повинні засвоювати знання в дії.

«Найперше, що має зробити вчитель, - це розвинути в учнях дух допитливості» - ці відомі слова Дмитра Івановича Менделєєва стали для мене орієнтиром у роботі з дітьми на уроках хімії. День за днем, урок за уроком я намагаюся зробити так, щоб 45 хвилин стали цікавішими, продуктивнішими для засвоєння нового матеріалу. Використання різноманітних видів роботи на уроках хімії дають можливість створити комфортні умови навчання для кожного учня, за яких він відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність, де він буде мати змогу самостійно опрацьовувати навчальний матеріал та практично його застосовувати. Ми не можемо передбачити проблем, що випадуть на долю дітей у майбутньому. Безумовно, вони повинні багато знати, багато вчити, але в умовах інформаційних технологій необхідно навчити дитину вчитися самостійно, самостійно здобувати знання, орієнтуватися на використання здобутих знань у повсякденному житті. А інтерактивні методи навчання на уроках хімії виховують особистість і готують її до реального життя. Важливим для мене є навчити дитину, а не просто розповісти те, що знаю я сама (хоча цей метод простіший та доступніший і, звичайно, швидший). Ми можемо швидко повідомити учням те, що вони повинні знати, і вони забудуть це ще швидше. Процес навчання - не автоматичне вкладання навчального матеріалу в голову учня. Він потребує напруженої розумової роботи дитини і її власної активної та продуктивної участі в цьому процесі. Пояснення й демонстрація, самі по собі, ніколи не дадуть справжніх, стійких знань. Цього можна досягти тільки за допомогою продуктивного навчання.

Тому я вибрала саме таку науково - методичну проблему як «Реалізація діяльнісного підходу на уроках хімії шляхом застосування методів продуктивного навчання».

Головною ідеєю для реалізації проблеми є:

- отримання конкретного продукту в результаті самостійної предметної діяльності учня згідно із загальними вимогами навчання;
- забезпечення реального зв'язку освіти з життям, відкриття перспективи школярам за допомогою своїх знань і вмінь домогтися успіху в житті;
- домінування внутрішньої мотивації (бажання вчитися, ставити цілі, пошук шляхів самонавчання).

Реалізую свою науково – методичну проблему через технологію продуктивного навчання, формування предметної компетентності, інтерактивні методи та партнерство. Дана технологія полягає в тому, дає можливість покращити якість засвоєння та відтворення матеріалу, а також зацікавленість учнів до подальшого самостійного вивчення хімії.

У продуктивній технології ми можемо вибирати, використовувати і комбінувати усі відомі нам види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, комп'ютерне. Переважаючим у нашій практиці традиційно залишається пояснювально-ілюстративне навчання, що слугує канвою і сполучною ланкою для застосування усіх інших видів і технологій. Педагогічні переваги пояснювально-ілюстративного навчання добре відомі. Воно заощаджує час, максимально швидко веде до мети, зберігає сили вчителів і учнів, полегшує останнім розуміння складних знань, забезпечує достатньо ефективне керування процесом. Але поряд з цими перевагами йому властиві й недоліки, серед яких найбільш помітні — повідомлення учням «готових» знань, звільнення їх від необхідності самостійно і продуктивно мислити, а також незначні можливості індивідуалізації та диференціації навчального процесу. Найбільш слабка ланка пояснювально-ілюстративного навчання - практика, без якої ґрунтовне засвоєння знань, умінь і навичок неможливе. Практична

підготовленість - головний критерій дієвості навчання і одночасно найважливіший показник компетентності учнів.

Основна ідея мого досвіду – формування конкурентноспроможної особистості; упровадження моделі навчання, орієнтованої на інтереси учня; організація навчання на основі діяльнісного підходу; підбір відповідних форм, прийомів навчання; створення умов для активної пізнавальної діяльності учнів на всіх етапах засвоєння навчального матеріалу, заохочення до вивчення на основі інформаційно-комунікаційних технологій; підготовка до успішної професійної діяльності.

Моє завдання – повне і глибоке засвоєння практично необхідних знань та умінь усіма учнями. Переконана, що спільна творча діяльність дає можливість відкрити в кожній дитині самодостатню особистість.

Учень повинен здобути практичні навички, які дадуть змогу:

- самостійно й продуктивно мислити;
- адаптуватися в мінливих життєвих умовах;
- бути дослідником, пошуковцем;
- усвідомлювати, для чого можуть знадобитися знання;
- грамотно працювати з інформацією;
- уміти створювати практичний продукт;
- уміти бачити проблему та шляхи її вирішення.

Продуктивне навчання спрямоване на мету, яку визначає сам учень. Учитель допомагає уточнити значення діяльності, яке потім буде спрямовувати його до мети. Таким чином, він має можливість усвідомити самого себе, реалізувати свою індивідуальність.

Продуктивне навчання – це навчання, що забезпечує реальний зв'язок освіти з життям, відкриває перспективу молодим людям за допомогою своїх знань і вмінь знайти роботу, домогтися успіху в житті.

Учень повинен повернутися зі школи з певним результатом. Щоб дійсно був результат, і був він ефективним, необхідна більша інтеграція теоретичного навчання в продуктивну діяльність. Щоб привернути увагу молодих людей, дати їм досвід, що відповідав би потребам нинішнього суспільства, школа має постійно адаптуватися до цих потреб та повинна максимально реалізовувати головні принципи продуктивної освіти.

Отже, сьогодні процес навчання відходить від класичного викладання вчителем системи знань, йому на зміну приходить процес в якому змінюються ролі вчителя і учнів, вони стають повноправними учасниками навчального процесу, йдеться про суб'єкт – суб'єктне навчання. Змінюється стиль викладання. Тому вирішення проблемного питання міської творчої лабораторії вчителів хімії «Реалізація діяльнісного підходу на уроках хімії шляхом застосування методів продуктивного навчання » сприятиме підвищенню мотивації та пізнавального інтересу до вивчення предмету; підвищенню середнього балу оцінювання навчальних досягнень учнів; їх залученню до участі в предметних олімпіадах та конкурсах природничого спрямування.

Список використаної літератури

1. Богданова Л.Є. Інтерактивні технології навчання на уроках хімії. – Харків:Основа. – 2004. – 141 с.
2. Підласий Іван Павлович ПЗ2 Спільна дія / І. П. Підласий. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 224 с.
3. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти — К.:Видавничий Дім «Слово», 2004.— 616 с.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – К.: АСК, 2004.- 192 с.
5. Сиротенко Г.О.Сучасний урок: інтерактивні технології навчання.- Харків: Основа.-2003.-80 с.
6. Технології навчання хімії (Упорядник К.М. Задорожний).- Харків: Основа.-2007.- 128 с.